

İşletme Bilimi Dergisi
Cilt:5 Sayı:3 2017

Sakarya Üniversitesi / Sakarya University
İşletme Fakültesi / Faculty of Business

i

Cilt/Volume : 5
Sayı/Issue : 3
Yıl/Year : 2017

ISSN:2148-0737

İNDEKLER

ii

Kurucu Sahip/Founder

Prof.Dr. Gültekin YILDIZ

İmtiyaz Sahibi / Owner

Prof.Dr. Kadir ARDIÇ

Editör / Editor

Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT

Editör Yardımcısı / Assoc. Editor

Doç.Dr. Mustafa Cahit ÜNĞAN

Doç. Dr. Hakan TUNAHAN

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof. Dr. Ahmet Vecdi CAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent SEZEN	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Dilaver TENGİLİMOĞLU	Atılım Üniversitesi
Prof. Dr. Erman COŞKUN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir ARDIÇ	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet BARCA	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Nihat ERDOĞMUŞ	İstanbul Şehir Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan BATMAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Recai COŞKUN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi ALTUNIŞIK	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin KARABINAR	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Sıdıka KAYA	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Şevki ÖZGENER	Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Türker BAŞ	Sakarya Üniversitesi
Doç.Dr. Surendranath Rakesh JORY	Southampton Üniversitesi

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof.Dr. Kadir ARDIÇ

Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT

Doç.Dr. Mustafa Cahid ÜNĞAN

Doç. Dr. Hakan TUNAHAN

Sekreteryaya / Secreteria

Arş. Gör. Özgün ÜNAL

Arş. Gör. Gülcan KAHRAMAN

Arş. Gör. Mustafa AMARAT

Arş. Gör. Ayhan DURMUŞ

iv

İşletme Bilimi Dergisi'nde yer alan makalelerin bilimsel sorumluluğu yazara aittir. Yayınlanmış eserlerden kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

Scientific responsibility for the articles belongs to the authors themselves. Published articles could be cited in other publications provided that full reference is given.

İşletme Bilimi Dergisi; www.dergipark.gov.tr/jobs Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi Dekanlığı jobs@sakarya.edu.tr Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan/SAKARYA

Dergi Hakemleri/ References

İşletme Bilimi Dergisi
Cilt:5 Sayı:3 2017

Prof. Dr. A. Vecdi Can	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Adem Öğüt	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Bardakçı	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Aykut Hamit Turan	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe İrmış	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram Şahin	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram Zafer Erdoğan	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Dilaver Tengilimoğlu	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Durmuş Acar	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Ekrem Tatoğlu	Bahçeşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Erman Coşkun	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih Ertaş	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Gülten Gümüştekin	Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Halit Keskin	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Hasan Tutar	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Haydar Sur	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. İsmet Şahin	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir Ardiç	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Kıymet Çaliyurt	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Akif Çukurçayır	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Barca	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Sarıışık	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Selami Yıldız	Düzce Üniversitesi
Prof. Dr. Muhsin Halis	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Musa Özata	Ahi Evran Üniversitesi
Prof. Dr. Nazan Günay	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Nejat Bozkurt	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Nuran Cömert	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan Batman	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Torlak	Karatay Üniversitesi
Prof. Dr. Recai Coşkun	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Recep Pekdemir	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi Altunışık	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin Karabınar	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Selman Aziz Erdem	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Serap Benligiray	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Serdar Özkan	İzmir Ekonomi Üniversitesi
Prof. Dr. Şakir Sakarya	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Şevki Özgener	Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Suayyip Çalış	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Sıdıka Kaya	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Sima Nart	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Şuayip Özdemir	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Türker Baş	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Ümit Gücenme Gençoğlu	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Vasfi Haftacı	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Yıldız Özerhan	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf Çelik	Hacettepe Üniversitesi

Doç. Dr. Abdurrahman benli
Doç. Dr. Adem Sağır
Doç. Dr. Aşkın Özdağoğlu
Doç. Dr. Aykut Hamit Turan
Doç. Dr. Bayram Topal
Doç. Dr. Bora Yenihan
Doç. Dr. Buket Bora Semiz
Doç. Dr. Burcu Candan
Doç. Dr. Burhanettin Zengin
Doç. Dr. Buket Bora Semiz
Doç. Dr. Cemal Sezer
Doç. Dr. Cemal İyem
Doç. Dr. Ece Armağan
Doç. Dr. Engin Dinç
Doç. Dr. Erdoğan Kaygın
Doç. Dr. Erkan Erdemir
Doç. Dr. Faruk Anıl Konuk
Doç. Dr. Ferudun Kaya
Doç. Dr. Fikret Çankaya
Doç. Dr. Fuat Man
Doç. Dr. Gülfen Tuna
Doç. Dr. Hakan Tunahan
Doç. Dr. Haluk Bengü
Doç. Dr. Hasan Ayyıldız
Doç. Dr. Hasan Latif
Doç. Dr. Hayrettin Zengin
Doç. Dr. Kazım Ozan Özer
Doç. Dr. Kemal Can Kılıç
Doç. Dr. Kurtuluş Kaymaz
Doç. Dr. Mahmut Akbolat
Doç. Dr. Mahmut Hızıroğlu
Doç. Dr. Mehmet Saraç
Doç. Dr. Mesut Çimen
Doç. Dr. Muammer Mesci
Doç. Dr. Musa Said Döven
Doç. Dr. Mustafa Cahid Ünğan
Doç. Dr. Mustafa Kemal Demirci
Doç. Dr. Mutlu Başaran Öztürk
Doç. Dr. Müjdat Özmen
Doç. Dr. Nevran Karaca
Doç. Dr. Nihal Sütütemiz
Doç. Dr. Nilgün Sarıkaya
Doç. Dr. Oğuz Işık
Doç. Dr. Oğuz Türkay
Doç. Dr. Özgür Uğurluoğlu
Doç. Dr. Ramazan Aksoy
Doç. Dr. Seçil Taştan
Doç. Dr. Sedat Bostan
Doç. Dr. Selami Özcan

Sakarya Üniversitesi
Karabük Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Kırklareli Üniversitesi
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Adnan Menderes Üniversitesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Kafkas Üniversitesi
İstanbul Şehir Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Niğde Üniversitesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Nişantaşı Üniversitesi
Çukurova Üniversitesi
Uludağ Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
Acıbadem Üniversitesi
Düzce Üniversitesi
Osmangazi Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Dumlupınar Üniversitesi
Niğde Üniversitesi
Osmangazi Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Hacettepe Üniversitesi
Sakarya Üniversitesi
Hacettepe Üniversitesi
Bülent Ecevit Üniversitesi
Marmara Üniversitesi
Gümüşhane Üniversitesi
Yalova Üniversitesi

Doç. Dr. Senay Yürür	Yalova Üniversitesi
Doç.Dr. Şevki Ulama	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Tuncay Yılmaz	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Yasemin Özdemir	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin Şehitoğlu	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç Dr. Yunus Emre Öztürk	Selçuk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. A. Mohammed Abubakar	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Adem Akbıyık	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Yağmur Ersoy	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ali Coşkun	Boğaziçi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Algin Okursoy	Adnan Menderes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayhan Serhateri	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ceren Giderler Atalay	Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Derya Ergun Özler	Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Dilek Özceylan	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esra Dil	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatma Gamze Bozkurt	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Filiz Konuk	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim Cebeci	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hakan Murat Arslanhan	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Harun Kırılmaz	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İrfan Usta	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İsa Demirkol	Kırıkkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mihriban Cindiloğlu	Hitit Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Murat Ayanoglu	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Kenan Erkan	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Yıldırım	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nermin Akyel	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nesrin Akca	Kırıkkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Onur Dirlik	Osmangazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Orhan Kandemir	Kastamonu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özlem Balaban	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Recep Yılmaz	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Safiye Sencer	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sedat Durmuşkaya	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema Polatçı	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema Yiğit	Ordu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema Ülkü	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sinan Esen	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sümeyra A. Danışman	Mevlana Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şevki Ulama	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şuayyip Doğuş Demirci	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şule Yıldız	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tarık Semiz	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Turaboğlu	Mersin Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Umut Sanem Çiftçi	Sakarya Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Hüseyin İskender	Sakarya Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. İlker Calayoğlu	Okan Üniversitesi
Arş. Gör. Dr. Emrah Özsoy	Sakarya Üniversitesi

Değerli Bilim İnsanları,

İşletme Bilimi Dergisi, sizlerin ilgisi ve desteği ile her sayıda daha da güçlenerek 2017 yılından itibaren yılda 3 sayı çıkarmaya başlamıştır. Bu kapsamda 2017 yılı 3. Sayısı olan Aralık Sayımızla huzurlarınızdayız. Bu sayıda biri toplam 12 makalemiz bulunmaktadır. Dergimizin diğer sayılarında olduğu gibi, bu sayısında da üretim yönetimi, örgütsel davranış, yönetim bilimi, yönetim bilişim sistemleri, uluslararası ticaret gibi farklı alanlardan ve ağırlıklı olarak ampirik çalışmalar yer almaktadır. Dergi politikası olarak bundan sonraki sayılarımızda da işletme bilimine dayalı farklı disiplinlerden gelen çalışmaları yayınlamaya özen göstereceğiz.

Dergimizin bu sayısının çıkmasında da emeklerini esirgemeyen ekip arkadaşlarım ve siz değerli bilim insanlarına katkılarından dolayı şükranlarımı sunar; dergimizin okurlarımız ve bilim insanlarına faydalı olması dikeklerimle sonraki sayılarımızda işletmeciliğin güncel çalışmalarını bilim dünyasının hizmetine sunmak için siz değerli bilim insanları ve araştırmacıların katkılarını bekleriz.

Saygılarımızla...

Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT

Editör

İÇİNDEKİLER

Cilt 5 Sayı 3

İşletme Bilimi Dergisi
Cilt:5 Sayı:3 2017

Araştırma Makaleleri

- DENİM PANTOLONU ÜRETİMİNDE DEĞER AKIŞ HARİTALANDIRMA YÖNTEMİNİN UYGULAMASI** 1-24
Sibel ESER, Prof. Dr. Mehmet Selami YILDIZ
- MOBİL BANKACILIK UYGULAMALARININ BENİMSENMESİNE YÖNELİK DAVRANIŞSAL NİYETLERİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA** 25-59
Kadir KURT, Yrd. Prof. Dr. Aykut Hamit TURAN
- TOPLAM VERİMLİ BAKIM UYGULAYAN BİR İŞLETMEDE BAKIM PERSONELİNİN PERFORMANS DEĞERLEME PUANLARININ ENTROPI TABANLI VIKOR SIRALAMASI İLE KARŞILAŞTIRILMASI** 59-78
Arş. Gör. Dr. Emre Bilgin Sarı
- FİNANSAL OKURYAZARLIK: HANEHALKI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA** 79-104
Öğr. Gör. Emine GÜLER, Doç. Dr. Hakan TUNAHAN
- 5018 SAYILI KANUN KAPSAMINDA KAMU KURUMLARINDA İÇ KONTROL SİSTEMİ: MALİYE BAKANLIĞI UYGULAMASININ İNCELENMESİ** 105-125
Yılmaz ÇALIŞKAN, Doç. Dr. Yavuz ÇİFTÇİ
- ŞEHİR İÇİ TOPLU TAŞIMA HATLARININ HİZMET ETKİNLİĞİNİN VERİ ZARFLAMA ANALİZİ İLE ÖLÇÜLMESİ: ÖZEL VE KAMU İŞLETMELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI** 127-145
Yrd. Doç. Dr. Samet GÜNER, Yrd. Doç. Dr. Kamil TAŞKIN, Öğr. Gör. Gökhan GÜRLER
- ÇEVİK ÜRETİM TARZI FAALİYET GÖSTEREN GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARI İŞLETMELERİNİN CANLANDIRILMASI ÇALIŞMALARININ BULANIK TOPSİS YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ** 147-172
Yrd. Doç. Dr. Hakan Murat ARSLAN, Doç. Dr. Selami ÖZCAN
- GENETİK ALGORTİMA İLE PORTFÖY SEÇİMİNDE KRİZ DÖNEMİ ETKİSİ, BİST-30'DA BİR UYGULAMA** 173-187
Yrd. Doç. Dr. Sedat DURMUŞKAYA, Kanish GARAYEV

THE RELATIONSHIP BETWEEN BASIC CHARACTERISTICS OF LEARNING ORGANIZATIONS AND FINANCIAL PERFORMANCE 189-206

*Yrd. Doç. Dr. Yunus Emre TAŞGİT, Gül Büşra ÖZDAMAR,
Yrd. Doç. Dr. Faruk Kerem ŞENTÜRK*

DIŞARIDAN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETİ SAĞLAMA MODELLERİNDEN BİRİ OLARAK TÜRKİYE'DE UYGULANAN ORTAK SAĞLIK GÜVENLİK BİRİMİ HİZMETLERİNİN ETKİNLİĞİ: ÖRNEK BİR UYGULAMA 207-234

Yrd. Doç. Dr. Serdar ORHAN, Elifnaz ÖZKAN, Sezgin UYSAL

SİNEMA FİMLERİNDEKİ MUHASEBECİ KARAKTERLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ: HOLLYWOOD FİMLERİ İNCELEMESİ 235-255

Şeyda ALANKAYA, Yrd. Doç. Dr. Sema AKPINAR

TESTING MCGLOUGHLIN'S TRUST MODEL ON TURKISH INFORMATION TECHNOLOGY EMPLOYEES 257-272

*Arş. Gör. Dr. Emrah ÖZSOY, Dr. Dominic McLOUGHLIN,
Arş. Gör. Dr. Osman USLU*

SİNEMA FİMLERİNDEKİ MUHASEBECİ KARAKTERLERİNİN KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ: HOLLYWOOD FİMLERİ İNCELEMESİ

Şeyda ALANKAYA

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Muhasebe Finansman ABD, Yüksek Lisans Öğrencisi
seyda.alankaya@gmail.com

ORCID ID: orcid.org/0000-0003-0797-1486

Yrd. Doç. Dr. Sema AKPINAR

Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,
semaulku@sakarya.edu.tr

ORCID ID: orcid.org/0000-0003-3895-358X

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı sinema filmlerinde yer alan muhasebeci karakterlerin kişilik özelliklerinin belirlenmesidir. Amaca yönelik olarak Hollywood sinemasına ait, başrol oyuncularından birinin muhasebeci bir karakteri canlandığı beş film incelenmiştir.

Yöntem: Söz konusu filmlerdeki karakterlerin kişilikleri; kişilik modelleri (beş faktör kişilik ve A tipi ve B tipi kişilik modeli), kişiliğin karanlık yönü (narsisizm, Makyavelizm ve psikopati) ve kişilik bozuklukları kapsamında ele alınmıştır.

Bulgular: Yapılan incelemeler sonucunda filmlerde yer alan muhasebeci karakterlerin B Tipi kişilik modeline yakın: sessiz, sakin, sorumluluk sahibi ve uyumluluk eğilimi yüksek kişiler olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Bu durum toplumsal hayatı resmeden filmlerde yer alan karakterlerin, senaristler vasıtasıyla hem kişilik bakımından hem de icra ettikleri meslek bakımından toplum tarafından nasıl algılandıklarının önemli bir göstergesidir.

Anahtar Kelimeler: Kişilik, Kişilik özellikleri, Muhasebeci, Sinema Filmleri

PERSONAL CHARACTERISTICS OF ACCOUNTANT CHARACTERS IN MOTION PICTURE FILMS: HOLLYWOOD FILMS REVIEW

ABSTRACT

Aim: The purpose of this study is to determine the personality traits of the accountant characters in the motion picture films. For the purpose, five films from Hollywood movies, one of the leading actors portrayed as an accountant character, were examined.

Method: The personalities of the characters in the films are discussed within the scope of personality models (five factor personality, A type and B type personality model), personality darkness (narcissism, Makyavelism and psychopathy) and personality disorders.

Findings: As a result of the examinations which are made, it has been determined that the accountant characters in the films have tendency to Type B personality model; silent, calm, responsible and compatible.

Results: This is an important indication of how the characters who are performing through screenwriters in the films portraying social life perceived by the society both in terms of personality and the profession.

Keywords: Personality, Personality traits, Accountant, Motion picture films

I. GİRİŞ

Örgütlerde bireysel farklılıkların rolünün anlaşılabilmesi için incelenen temel konulardan biri kişiliktir. Bu doğrultuda çalışanların kişilik özelliklerinin örgütsel yansımaları hakkında çok sayıda çalışma yapılmaktadır (Özsoy, 2017). Sosyal Psikoloji, Örgütsel Psikoloji ve Kişilik Psikolojisi alanlarında kişilik üzerine yapılan çalışmalarda; kişilik özellikleri ağırlıklı olarak beş faktör kişilik modeli, A ve B tipi kişilik modeli ve kişiliğin karanlık yönünü temsil eden narsisizm, Makyavelizm ve psikopati kişilik yapıları çerçevesinde incelenmektedir. Klinik psikoloji ve Psikiyatri alanlarında ise ağırlıklı olarak kişilik bozukluklarına

odaklanılmaktadır (Özsoy ve Ardiç, 2017). Literatür incelendiğinde muhasebe alanında yapılan ulusal çalışmalarda kişilik özelliklerinin çok az çalışmaya konu olduğu gözlemlenmektedir. Literatürde mesleklere ilişkin kişilik özellikleri kapsamında yapılan çalışmalar içerisinde avukatlar ve muhasebecilerin kişilik özelliklerini incelemeyi konu alan bir tez bulunmaktadır. Bu tezde herhangi bir işletmede çalışan muhasebecilerin makul, ağırbaşlı ve ciddi kişilik özelliklerine sahip olduklarına, serbest çalışan muhasebecilerin ise daha gergin ve tedirgin özelliklerinin olduğu kanısına varılmıştır (Eyüboğlu, 1993). Son dönemlerde sinema filmleri bazı çalışmalara konu olmaya başlamıştır. Muhasebe mesleği ile ilgili olmamakla birlikte sinema filmlerini sosyolojik açıdan değerlendirmeyi amaçlayan bir çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmada sosyolojik araştırmalarda filmlerden yararlanmanın sosyal konuların izleyiciye hızlı ve etkili bir şekilde aktarılmasını ve analiz edilebilmesini kolaylaştırdığı savunulmaktadır (Coşkun, 2014). Yapılan araştırmaların sonucunda ulusal çalışmalarda hem sinema filmlerinin hem de kişilik özelliklerinin analizine yönelik çalışma bulunmamaktadır. Bu çalışma bu açıdan alana katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Uluslararası çalışmalarda ise aynı kısıt sürmekle birlikte, muhasebe alanında kişilik özellikleri nispeten daha çok araştırmaya konu olmuştur. Kişilik özelliklerinin muhasebe alanında incelendiği Dimnik ve Felton tarafından 2006 yılında yapılan çalışmada sinema filmlerinde muhasebeci rolünde oynayan karakterlerin kişilik özelliklerinin rolü incelenmiştir. Ancak söz konusu çalışma kişilik özelliklerini temel kişilik tipleri kapsamında incelenmek yerine, temel bireysel farklılıklara odaklanmıştır. Yukarıda bahsi geçen çalışmadan farklı olarak bu çalışmada sinema filmlerinde bir muhasebeciyi canlandıran karakterlerin, kişilik özellikleri, temel kişilik özellikleri (beş faktör kişilik modeli, A tipi ve B tipi kişilik modeli, kişiliğin karanlık yönü ve kişilik bozuklukları) bağlamında incelenmiştir. Böylelikle alanda en yaygın kabul gören kişilik özellikleri ayrımları gözetilerek sinema filmlerindeki muhasebeci karakterinin kişilik özellikleri incelenmiştir. Bu yöntemle sinema filmlerinde muhasebeci karakterlerine nasıl bir kişilik yüklendiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Toplumda her bir bireyin belirli meslek gruplarına karşı zihinlerinde oluşturdukları bir imaj vardır. Bu imaj kendisini o toplumun sineması, tiyatrosu ve edebiyatı vasıtasıyla ortaya çıkarmaktadır. Farklı toplumların belirli bir meslek grubuna karşı farklı bakış açılarına sahip olmaları ve söz konusu mesleklerin toplumlar nezdinde farklı saygınlık dereceleri bulunması muhtemeldir. Bu çalışmada dünya çapında bir izleyici kitlesine ulaşan Hollywood filmlerinden başrolünde muhasebeci olan 5 film ele alınmıştır. Bu filmlerde canlandırılan muhasebeci karakterleri kişilik tiplerine göre incelenip, ilgili kategoriler dikkate alınarak bir tanımlama yapılmaya çalışılmıştır.

II. Teorik Çerçeve ve Kavramların Tanımlanması

Muhasebe meslek mensuplarının kişilik özelliklerinin nasıl olması gerektiğine dair yapılan araştırmalarda genellikle mesleki açıdan taşınması gereken özellikler ele alınmaktadır. Örneğin; tarafsız, dürüst, güvenilir gibi özellikler muhasebecinin taşınması gereken özelliklerdir. Bu çalışma doğrultusunda ele alınan filmler karakterlerin mesleki açıdan çok kişilik tipleri açısından bilgi vermeyi amaçlamaktadır.

Bu başlık altında kişilik, kişilik modelleri (beş faktör kişilik ve A tipi ve B tipi kişilik modeli), kişiliğin karanlık yönü (narsisizm, Makyavelizm ve psikopati) ve kişilik bozuklukları ana hatları ile ele alınacaktır.

2.1. Kişilik

Kişilik, *“bireyi diğerlerinden ayıran, kendine özgü, tutarlı ve özellikler bütünüdür”* (Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012). Tanımdan da anlaşılacağı üzere diğer bireylerle olan ortak yönler değil, farklı ve bireye özgü olan yönler dikkate alınmaktadır. Tutarlılık ifadesi, bireyin zaman içerisinde yaşadığı benzer durumlarda davranışlarında değişiklik göstermediğini vurgulamaktadır. Yapılaşmış özellikler bütünü, kişiliğin çok sayıda özellikten oluşan bir yapı olmasını ve bu özelliklerin birbiriyle ilişkili olup bireye özgü olmasını ifade etmektedir. Bir başka ifadeyle, kişilik özellikleri uyum içerisinde ve tutarlı bir yapı oluşturmaktadır (Buchanan ve Huczynski, 1997; Yazgan İnanç ve Yerlikaya, 2012).

Beş Faktör Kişilik Özellikleri: “Büyük Beşli” olarak da adlandırılan beş faktör kişilik modeli nevroitiklik, dışa dönüklük, deneyime açıklık, uyumluluk ve sorumluluk boyutlarından oluşmaktadır. Aşağıda her bir boyut kısaca açıklanmıştır.

1- Nevrotiklik: Bu grupta yer alan bireylerin duyguları aşırı derecede değişkenlik göstermektedir. Günlük hayatta yaşadıkları olaylar karşısında diğer kişilere göre daha sık stres yaşarlar. Nevrotiklik düzeyi yüksek olan kişiler aşırı ve uyumsuz duygusal tepkilere yatkındır (Burger, 2006; Robbins ve Judge, 2011; Saltürk, 2008).

2- Dışa dönüklük: Dışa dönükler fazlasıyla sosyaldirler. Bunun yanında enerjisi yüksek, sıcakkanlı, iyimser ve girişken kişilerdir. İçe dönükler bu özellikleri göstermeseler de onlara asosyal ve enerjisi düşük demek doğru değildir. Araştırmacılar dışa dönüklerin içe dönüklere kıyasla çok daha fazla arkadaşı olduğunu ve sosyal ortamlarda daha aktif olduğunu belirtmektedirler (Burger, 2006; Robbins ve Judge, 2011).

3- Deneyime Açıklık: Geniş bir hayal gücü, yeni görüşlere açıklık, çok yönlü düşünebilme ve merak duygusunun fazla olmasını ifade etmektedir. Bu gruba giren bireyler genelde yenilikçi bilim adamları ve yaratıcı sanatçılardır (Burger, 2006; Robbins ve Judge, 2011).

4-Uyumluluk: Yardımsever, güvenilir ve şefkatli bireyler bu gruba girmektedir. Uyumluluk düzeyi yüksek olan kişiler rekabetten kaçınır ve işbirliğini tercih ederler. Uyumlu kişilerin sosyal ilişkileri güçlüdür ve uyumsuzlara göre daha az çatışma yaşamaktadırlar (Burger, 2006; Robbins ve Judge, 2011; Saltürk, 2008).

5- Sorumluluk: Bu boyuta giren kişiler düzenli, planlı, kararlı ve dikkatlidirler. Düşük olanlar ise dikkat dağınıklığı yaşayan ve genellikle güvenilmez kişilerdir. Sorumluluk düzeyi düşük olan kişilerin dikkat dağınıklığı nedeniyle işle ilgili hata yapma ihtimalleri yüksektir (Burger, 2006; Robbins ve Judge, 2011; Saltürk, 2008).

A ve B Tipi Kişilik

A Tipi Kişilik: A tipi kişilik özelliğine sahip bireylerin temel özellikleri; benmerkezcilik, sabırsızlık; iş odaklılık; başarı odaklılık ve tezcanlılıktır. Bu kişiler sürekli kendilerini çevrelerindeki

insanlarla mukayese etmektedirler. Özellikle başarılarını çevrelerindeki insanların başarılarıyla karşılaştırıp, diğer insanlardan daha başarılı görünmeyi istemektedirler. Çoğu durumda heyecanlı, gergin ve aceleci davranışlar sergilemektedirler. Boş zamanlarında bile gevşemek, dinlenmek ve rahatlamak bu kişiler için zordur. Başarılı olma, kendilerine ulaşılabileceklerinin ötesinde hedefler belirleme ve güç elde etme gibi istekleri yoğundur. Yaşadıkları olumsuzluk, engelleme ve başarısızlık gibi durumlarda agresif tepki verme eğilimleri yüksektir (Rayburn ve Rayburn, 1996; Özsoy, 2013).

B Tipi Kişilik: B tipi davranış sergileyen insanlar A tipine göre çok daha rahat ve sakinlerdir. Bu bakımdan genelde daha az streslidirler. Ayrıca A tipi kişilik özelliği sergileyen kişilere göre daha az hırslı ve daha düşük düzeyde başarı odaklıdır. Çoğu durumda kendilerini zaman baskısı altında hissetmezler ve kolay öfkelenmezler (Burger, 2006; Soysal, 2008; Jenkins, 1998)

Öte yandan bireyler genellikle her iki kişilik özelliğini de belli oranda sergilemektedir. Bazı bireyler daha yoğun bir şekilde A tipi kişilik örüntüsü sergilerken bazı bireyler B tipi kişiliğe daha yakındır. Bu sebeple söz konusu kişilik özelliklerinin çoğu durumunda net bir ayrımı söz konusu değildir (Özsoy, 2013).

Kişiliğin Karanlık Yönü: Kişiliğin karanlık yönü narsisizm, Makyavelizm ve psikopati yapılarından oluşmakta "Karanlık Üçlü (Dark Triad)" olarak adlandırılmaktadır (Paulhus ve Williams, 2002 akt., Özsoy ve Ardic, 2017). Aşağıda her bir yapı kısaca açıklanmıştır.

Makyavelizm: Makyavelizm kavramı İtalyan siyasetçi ve yazar Niccolò Machiavelli'ye dayanmaktadır. Ancak Psikoloji alanında Makyavelizm Christie ve Geis'in (1970) çalışmasından sonra bir kişilik özelliği olarak incelenmeye başlanmıştır. Makyavelizmi ifade eden en temel kavram "amaca ulaşan her yol mübahtır" bakış açısıdır. Bu doğrultuda Makyavelist kişilik özelliğine sahip bireyler, bireysel amaçların gerçekleşmesi için yalan, hile, kurnazlık ve dalkavukluk gibi taktiklere başvurmaktadır. Bu kişilerin insan ilişkileri genelde yüzeysel ve çıkar odaklıdır. Başkalarına çoğu durumda tam anlamıyla güvenmekten kaçınırlar ve sırlarını başkalarına anlatmayı akıllıca bulmazlar. Amaçlara ulaşmak için etik dışı işlere başvurma

ve geleneksel ahlaki ihlal etme gibi araçlara da başvurabilirler (Christe ve Geis, 1970; Harms ve Spain, 2015 akt., Özsoy, 2017).

Narsisizm: Narsisizm, Yunan mitolojisindeki bir efsaneye dayanmaktadır ve en yalın haliyle “kişinin kendine hayran olmasını” ifade etmektedir. Narsistler, bencil, başkalarını küçümseyen, kendini eşsiz ve çok değerli hisseden, başkaları üzerinde otorite kurma eğilimi yüksek, kibirli, gösterişi seven kimselerdir. Bu kişiler genellikle kıskanç, eleştiriye kapalı, amaç odaklı ve insan ilişkileri bağlamında yüzeyseldir (Raskin ve Terry, 1988; Furnham ve diğ., 2013; Jonason ve Webster, 2010; Özsoy, 2017).

Psikopati: Psikopatların en belirgin özellikleri empati duygusundan yoksun olmaları ve vicdan eksikliğidir. Bu kişiler çoğu durumda bencil, amaç odaklı, umursamaz, duygusuz ve duyarlıdır. Başkalarının acı ve kaygılarını içselleştirmezler hatta gerçek anlamda başkaları için üzülmezler. Sadece sosyal ilişkilerini sürdürülebilir kılmak için çevreye merhametli ve duyarlıymış gibi görünmektedirler. Ancak esasen bu kişiler, manipülatif, bencil, çıkarıcı ve diğerkâmlıktan uzak kimselerdir (Babiack ve Hare, 2006; Jones ve Paulhus, 2014; Özsoy, 2017).

2.2. Kişilik Bozukları

Kişilik bozukluklarını sınıflandırmada en yaygın olarak kullanılan kaynak Zihinsel Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı (DSM)'dir. DSM'nin en güncel hali olan DSM-V dikkate alınarak kişilik bozuklukları açıklanacaktır. DSM-V'e göre kişilik bozuklukları, A, B ve C kümesi olmak üzere üç kümeye ayrılmıştır. Aşağıda her bir kümeye giren kişilik bozuklukları kısaca ele alınmıştır. **A kümesinde** Paranoid Kişilik Bozukluğu, Şizoid Kişilik Bozukluğu ve Şizotipal Kişilik Bozukluğu yer almaktadır. **B kümesinde** Antisosyal Kişilik Bozukluğu, Borderline Kişilik Bozukluğu, Histeriyonik Kişilik Bozukluğu ve Narsistik Kişilik Bozukluğu yer almaktadır. Son olarak **C kümesinde** Çekingen Kişilik Bozukluğu, Bağımlı Kişilik Bozukluğu ve Obsesif-Kompulsif Kişilik Bozukluğu yer almaktadır (APA, 2013). Söz konusu 10 kişilik bozukluğu aşağıda kısaca tanımlanmıştır (APA, 2013; Köroğlu ve Bayraktar, 2007; Öncüler, 2014; Morgenson, 2015):

- **Paranoid Kişilik Bozukluğu:** Başkalarına karşı sürekli güvensizlik yaşayan ve kuşku duyan kişilerde görülmektedir. Kıskanç ve bir düşünceye aşırı bağlı kalıp ondan başkasını düşünemeyen kişilerdir. Agresif ve öfkeli yapıları vardır. Toplumda görülme sıklıkları % 0.5-2.5 arasında değişkenlik göstermektedir. Erkeklerde kadınlara kıyasla daha sık rastlanmaktadır.
- **Şizoid Kişilik Bozukluğu:** Kişiler arası ilişkilerde ve duygusal yakınlık kurmakta zorluk yaşayan bireyleri ifade etmektedir. Genellikle kendi hallerinde yaşarlar ve başkalarıyla etkileşimden uzak dururlar. Sadece yakın akraba ile iletişimde olan asosyal kişilerdir. Şizoid kişilik bozukluğu olan erkekler genellikle evlenmezler. Kadınlar ise kendi tercihleri dışında evlilik yaparlar. Toplumda görülme sıklıkları % 7.5'lara kadar ulaşmaktadır.
- **Şizotipal Kişilik Bozukluğu:** Anormal ve acayip davranışlar sergileyen, toplumdan kendilerini soyutlayan kişilerdir. Büyüsel ve telepatik düşünceleri vardır. Bu nedenle toplum tarafından dışlanmaktan ve aşağılanmaktan korkarlar. Bu durum onları yalnızlığa sürüklemektedir. Toplumda görülme sıklıkları yaklaşık olarak % 3'tür.
- **Anti-sosyal Kişilik Bozukluğu:** Başkalarını hiçe sayan, duyarsız ve yalan söyleme eğilimi olan kişilerdir. İnsan ilişkilerinde karşı taraftan istifade ederler. Kararlarının ve davranışlarının sonuçlarını düşünmeden hareket ederler. Erkeklerde görülme sıklığı % 3-7 arasında, kadınlarda ise % 1 civarındadır.
- **Sınırdaki Kişilik Bozukluğu:** Bu kişilerde sürekli bir bunalım, uygunsuz araba kullanma, para gibi konularda sorumsuz davranma gibi özellikler gözlenmektedir. Kendilerini sürekli bir boşlukta hissetme ve kendilerine zarar verme eğilimindedirler. Kadınlarda daha sık görülmektedir. Toplumda görülme sıklığı ise yaklaşık % 2'dir.
- **Histrionik Kişilik Bozukluğu:** Etrafındaki insanlardan sürekli olarak ilgi görme ihtiyacı duymaktadırlar. Bu nedenle kendilerini çekici hale getirmek için uğraşmaktadırlar.

Kendilerine yönelik ilgiyi sürekli kılmak için rol yapma, fiziksel görünümünü ön plana çıkarma ve baştan çıkarma gibi yollara başvurmaktadırlar. Toplumda yaklaşık olarak % 2-3 arasında görülmektedir. Kadınlarda erkeklere kıyasla daha sık görülür.

- Narsistik Kişilik Bozukluğu: Kendilerini başkasından önemli gören kişilerdir. Başkasının ihtiyaçlarını önemsemeyen ve kendi çıkarlarını düşünen davranışlar sergilerler. Kendilerini fazlasıyla beğenen ve kibirli yapıları vardır
- Çekingen Kişilik Bozukluğu: Eleştirilme ve beğenilmeme korkusu nedeniyle sosyal ilişkilerden kaçınan kişilerdir. Ancak sevildiklerinden emin olduklarında insanlarla ilişki kurabilmektedirler. Toplumda görülme sıklıkları % 0.5-1 arasındadır.
- Bağımlı Kişilik Bozukluğu: Alacakları kararlarda başkalarına aşırı bağlı, kendilerine çok fazla güvenmeyen, uysal kişilerdir. Kendisini düşünmeyen ve yalnız kalmaktan hoşlanmayan yapıları vardır. İnsan ilişkilerinde sömürülme eğilimindedirler. Toplumda görülme sıklıkları yaklaşık % 2.5'tir.
- Obsesif-Kompulsif Kişilik Bozukluğu: Çok çalışkan ve aşırı mükemmeliyetçi kişilerdir. İnatçı, saplantılı ve suratsız yapıları vardır. Özel bir değeri olmayan eskimiş ve değersiz eşyaları bile atmakta zorlanırlar. Para harcama konusunda cimridirler. Eleştirilmekten hoşlanmazlar ve hataya tahammülleri yoktur. Ayrıntılara çok fazla takılan ve katı kuralları olan kişilerdir. Toplumda görülme sıklıkları yaklaşık % 1'dir. Erkeklerde daha sık rastlanmaktadır.

III. Araştırma

Araştırmanın amacı ve katkısı: Bu araştırmanın amacı Hollywood sinemasının muhasebeci karakterine bakış açısını değerlendirmektir. Hollywood sineması dünyada en yaygın izleyici kitlesine ulaşan filmlerin yer aldığı sinema olduğundan buradaki muhasebeci karakterleri filmleri izleyen geniş kitle açısından bir muhasebeci algısının oluşmasına neden olabilmektedir. Bu bakımdan Hollywood

filmlerinde canlandırılan muhasebeci karakterlerinin kişilik özelliklerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Öte yandan muhasebe alanında yapılan araştırmalarda filmlere yönelik analiz yapılan çok az sayıda çalışma vardır. Bu çalışma muhasebeciler başta olmak üzere diğer meslekler açısından da sinema, edebiyat gibi alanlarda çalışmaya yapmaya katkı sağlayabilmeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın Yöntemi: Araştırmada Hollywood sinemasının muhasebeci karakterini nasıl yansıttığı sorgulandığı için nitel araştırma yöntemine başvurulmuştur. Bu soruya cevap verebilmek için muhasebeci rolü bulunan filmler incelenmiştir. Film, video ve fotoğraflar; görsel dökümanların içinde yer almaktadır. Dolayısıyla bu araştırmada filmlerdeki muhasebeci karakterinin yer aldığı sahneler ele alındığı için görsel dökümanlardan veri toplanmıştır. Karakterle ilgili olarak büyük ölçüde filmdeki repliklerinden yararlanılmıştır. Bunun yanı sıra söz konusu karakterin mimikleri ve sergilediği davranışlar ele alınarak kişilik tiplerine göre incelenmiştir.

İncelenen Filmler: Araştırma doğrultusunda sinemaseverler tarafından en yaygın olarak kullanılan ve filmler hakkında en kapsamlı bilgilerin yer aldığı IMDb (Internet Movie Database) web sitesinden muhasebeci bir karakterin bulunduğu filmlere ulaşılmıştır. Sitede yer alan çok sayıda film arasından analizin daha sağlıklı yapılabilmesi adına muhasebeci karakterin başrolde yer aldığı ve belirgin kişilik özellikleri sergilediği 5 film incelenmiştir. Bu filmler belli izleyici kitlesine ulaşan ve IMDb tarafından 7'nin üstünde puan alan filmlerdir. Bu doğrultuda The Accountant, The Untouchables, Midnight Run, The Producers ve The Shawshank Redemption filmlerinin incelenmesine karar verilmiştir.

Prosedür: Araştırma kapsamında incelenen filmler araştırmacılar tarafından defalarca izlenmiş ve muhasebeci karakterlerinin belirgin özellikleri not edilmiştir. Bu davranışsal özellikler; kişilik özelliklerinin ölçümü ve değerlendirmesinde en sık kullanılan tipolojiler olduğu için sırasıyla Beş Faktör Kişilik Özellikleri (BFKÖ), A ve B Tipi Kişilik, Karanlık Kişilik Özellikleri, Kişilik Bozukluğu bağlamında incelenmiştir. Bu inceleme yapılırken karanlık kişilik

özellikleri (narsisizm ve psikopati¹ için) ve kişilik bozuklukları için DSM-V'te yer alan kişilik bozukluklarının tanı ve teşhisi için gerekli olan özellikler listesinden yararlanılmıştır. Ancak hiçbir karaktere herhangi bir kişilik bozukluğu teşhisi konulmamış, böyle bir amaç güdülmemiş, sadece söz konusu film karakterlerinin belirgin özelliklerine dayanarak çıkarsamalarda bulunulmuştur.

IV. Bulgular

Araştırma bulguları ilk olarak her bir film için ayrı ayrı sunulmuştur. Daha sonra elde edilen bulgular tartışma bölümünde ele alınmıştır.

4.1. *The Accountant (Hesaplaşma)*, Karakter; *Christian Wolff*;

Film Konusu: Çok büyük çetelerle ve suç örgütleriyle gizli işler yapmakta olan Wolff, suç infaz birimi tarafından araştırılmaya başlanınca dikkat çekmemek için sıradan bir müşteri ile anlaşmaktadır. Hesaplardaki tutarsızlıkları ortaya çıkaran Wolff, bu tutarsızlıkların sebebini araştırmaya başlayınca kendisini tehlikeli oyunlar içinde bulmaktadır.

Muhasebeci karakterinin kişilik özellikleri:

- *BFKÖ:* Wolff'un düzenli ve planlı yapısı sorumluluk yönünün güçlü olduğunu göstermektedir. Sosyal ortamlardan uzak olması ve çevresinde pek fazla arkadaşı olmaması karakterin içe dönük olduğuna işaret etmektedir (Burger, 2006).
- *A ve B tipi kişilik:* Karakterin içine kapanık, sesiz sakin, soğukkanlı yapısı (Luthans, 2010), B tipi kişilik eğilimin yüksek olduğuna işaret etmektedir.
- *Karanlık kişilik özellikleri:* Wolff'un filmde cinayet işlemesi ve bundan rahatsızlık duymaması, takma isim kullanması, uyumsuz ve örtülü bir agresif (Paulhus ve Williams, 2002) yapısının olması gibi davranışsal eğilimler ağırlıklı olarak psikopatiye işaret etmektedir. Bunun yanında başkalarını küçük görme, kendini üstün görme (Raskin ve Terry, 1988) eğilimi yüksektir. Bu özellikler psikopati kadar olmasa da Wolff'un narsisizm eğilimin yüksek olduğunu göstermektedir.

¹ Psikopati, Antisosyal kişilik bozukluğunun tanı kriterleri çerçevesinde incelenmiştir.

Nitekim narsisizm ve psikopati birbirleri ile ampirik olarak ilişkilidir (örn., Jonason ve Webster, 2010).

- *Kişilik bozuklukları:* Wolff'un aşırı titiz, düzenli ve katı kurallara önem veren biri (APA, 2013) olması obsesif-kompulsif eğiliminin yüksek olduğunu göstermektedir.

4.2. *The Untouchables*² (Dokunulmazlar), Karakter; Oscar Wallace

Film Konusu: Ünlü mafya Capone'u yakalaması için ajan Ness görevlendirilmiştir. Kimsenin yakalayamadığı mafyayı Ness'in yakalayacağına kimse inanmamaktadır. Ancak tanıştığı polis memurunun desteğiyle özel bir ekip kurarlar. Ekibe bir silahşör ve bir muhasebeci eklenir. Hep birlikte mücadele etmekte olan dokunulmazlar ekibi muhasebeci Oscar'ın, Capone'nun muhasebe defterinde çok fazla paranın el değiştirdiğini ve şifreli isim kullanıldığını fark etmesi üzerine suçunu açığa çıkarıp Capone'nun hapse girmesi sağlanmıştır.

Muhasebeci karakterinin kişilik özellikleri:

- *BFKÖ:* Oscar dokunulmazlar adlı ekibe girdiği andan itibaren her türlü görevi üstlenmiş, ekipteki herkesle uyum içinde çalışmıştır. Buradan hareketle Oscar karakterinin tam anlamıyla dışadönük, uyumlu ve sorumluluk düzeyi yüksek bir birey olduğu görülmektedir. BFKÖ'nin diğer boyutları kapsamında Oscar'ın ortalamadan sapan düzeyde belirgin bir özelliği göze çarpmamaktadır.
- *A ve B tipi kişilik:* Oscar'ın fazlasıyla işiyle ilgili ve başarı odaklı yapısı ağırlıklı olarak A tipi kişilik özelliğine yakın olduğunu göstermektedir (Luthans, 2010).
- *Karanlık kişilik özellikleri:* Oscar karanlık kişilik özellikleri kapsamında incelendiğinde belirgin bir özelliğinin ön plana çıkmadığı gözlemlenmiştir.
- *Kişilik bozuklukları:* Benzer şekilde Oscar'ın belirgin bir kişilik bozukluğuna sahip olduğuna dair bir özelliğe rastlanmamıştır.

² Bu filmdeki olaylar gerçek hayattan esinlenilerek oluşturulmuştur.

4.3. *Midnight Run (Geceyarısı Avı), Karakter; Marducas*

Film Konusu: Marducas muhasebecisi olduğu mafya babasını dolandırıp zimmetine geçirdiği parayı hayır kurumuna bağışlamıştır. Hem mafya hem de FBI Marducas'ın peşindedir. Eski bir polis olan Walsh'a muhasebeciyi yakalaması karşılığında para teklif edilmiştir. Walsh kısa sürede Marducas'ı yakalamayı başarmıştır. Ancak Los Angeles'a götürüp teslim edene kadar başlarına sıradışı pek çok olay gelmiştir. Hem mafya mensupları intikam için hem de FBI Marducas'ı Walsh'tan önce yakalayabilmek için peşlerinden gelmektedir. Walsh onları atlatmayı başarmıştır ancak Marducas'ın özünde iyi bir insan olması nedeniyle onu teslim etmekten vazgeçmiştir.

Muhasebeci karakterinin kişilik özellikleri:

- *BFKÖ:* Marducas genel olarak zeki, kendine güvenen, eleştirel ve yaratıcı bir karakter olarak gözlemlenmiştir. Mümkün olduğunca az konuşan yapısı onu içedönük gibi gösterse de filmdeki bazı sahnelerde son derece girişken bir yapı sergilemesi karakteri içedönük yapıdan uzaklaştırmaktadır. Bu nedenle Beş faktör kişilik özellikleri bağlamında Marducas'ın kişilik özellikleri analiz edildiğinde, Karakterin ne içine kapanık ne de tam olarak dışadönük biri olmadığı gözlemlenmiştir. Bununla beraber sorumluluk düzeyi yüksek, duygusal açıdan dengeli (nevrotik değil) ve uyumlu biri olduğu görülmektedir.
- *A ve B tipi kişilik:* Marducas'ın oldukça sakin, yavaş hareket eden (Buchanan ve Huczynski, 1997), bilinçli kararlar alan (dürtüsel³ değil) bir karakter olduğu görülmektedir (Jenkins, 1998). Bu durum Marducas'ın ağırlıklı olarak B tipi kişilik özelliğine yakın olduğunu göstermektedir.
- *Karanlık kişilik özellikleri:* Marducas her ne kadar filmde yalan söyleyerek ahlak dışı bir eylem⁴ gerçekleştirse de, esasen oldukça duyarlı, kendini beğenmeyen, başkalarını sömürme eğilimi düşük, empati düzeyi yüksek, merhametli ve duyarlı

³ Fevri davranışları ifade etmektedir.

⁴ Marducas gerçek olmadığı halde uçma korkusu olduğunu söyleyip uçaktan kendisini zorla indirmesine karşın filmin ilerleyen sahnelerinde kaçabilmek için uçak kullanmıştır.

biridir (Furnham ve diğ., 2013). Tüm bu özellikler Marducas'ın karanlık kişilik özelliklerine sahip olmadığını göstermektedir.

- *Kişilik bozuklukları:* Marducas'ın kişilik özellikleri incelendiğinde herhangi bir kişilik bozukluğu eğilimi olmadığı göze çarpmaktadır.

4.4. *The Producers (Yapımcılar), Karakter; Leo Bloom*

Film Konusu: Kariyerinin sonlarında olan ve maddi zorluk çeken film yapımcısının mali defterlerini kontrol etmek için muhasebeci Bloom ofisine gelmektedir. Bloom yaptığı kontrol sonucunda hesaplarda açık bulmaktadır. Film yapımcısı Bloom'dan açığı kapatması için yardım istemektedir. Bloom başarısızlığı kesin olan bir oyun hazırlayıp yatırımcılardan yüksek miktarda para toplayarak, miktarın fazlasını yapımcının kazanabileceğini öne sürmektedir. Bunu sadece fikir olarak söylese de, yapımcı Bloom'u ikna etmeyi başarmıştır. Kötü bir oyun için gereken her şeyi yapıp oyunu sahnelemeyi başarmışlardır. Ancak ikinci perdenin izleyiciler tarafından beğenilmesiyle yaptıkları plan gerçekleşmemiştir. Hileleri ortaya çıkmıştır ve hapis cezası almışlardır.

Muhasebeci karakterinin kişilik özellikleri:

- *BFKÖ:* Bloom, yapımcıyla yaptıkları ortaklıkta uyum sağlayan, sessiz kalan taraf olmuştur. Bu da karakterin uyumlu ve içe dönük olduğunu göstermektedir. Bunun yanında çabuk değişen duygu durumları yaşamaktadır. Çok kolay heyecanlanan ve ardından hemen sakinleşen bir yapısı bulunmaktadır. Duygularının değişkenlik göstermesi nevroitik olduğuna işaret etmektedir (Burger, 2006).
- *A ve B tipi kişilik özellikleri:* Bloom'un son derece sakin, sessiz, kendi halinde, rekabetçi olmayan bir eğiliminin olduğu göze çarpmaktadır. Bu özellikler de Bloom'un A ve B tipi Kişilik Tipolojisine göre (Friedman ve Rosenman, 1974), B tipi kişiliğe çok daha yakın olduğunu göstermektedir.
- *Karanlık kişilik özellikleri:* Bloom karakteri bu filmde esasında son derece iyi duyarlı, merhametli bir insandır. Kendini beğenmişlik düzeyi oldukça düşüktür. Buna bağlı olarak

başkalarını hor görme, küçümseme ve kendi amaçları doğrultusunda kullanma eğilimleri de son derece düşüktür. Bloom'un insan ilişkilerinde empati düzeyi yüksek, başkalarını kontrol etme ve otorite kurma eğilimi ise oldukça düşüktür. Tüm bu özellikler Bloom karakterinin herhangi bir karanlık kişilik özelliği sergilemediği (Karanlık kişilik özellikleri için bkz., Furnham, Richards, ve Paulhus, 2013) ve büyük ölçüde evrensel değerlerle ⁵ (örn., yalana, hileye, hırsızlığı başvurmamak, kendini aşırı derecede beğenmemek gibi) uyumlu bir birey olduğu gözlemlenmektedir.

- *Kişilik bozuklukları:* Bloom'un genel olarak evrensel değerlerle uyumlu bir kişiliği olsa da bir takım hususlarda normalden sapan düzeyde psikopatolojik ⁶ eğilimlerinin olduğu görülmektedir. Örneğin; Bloom aşırı derecede utangaç, çekingen ve kolay kolay herkesle samimi olamayan biridir. Bloom'un samimi ilişkiler kurabildiği kişiler ise kendisine çok yakın ve büyük oranda güvendiğinden emin olduğu bireylerdir. Tüm bu özellikler DSM-V'te C kümesi kişilik bozukluğuna giren, çekingen kişilik bozukluğu belirtilerinden bazılarıdır (APA, 2013). Ancak Bloom'un bu davranışsal eğilimleri, kendisinde kişilik bozukluğu olduğu anlamına gelmemektedir. Sadece Bloom'un ön plana çıkan özellikleri çekingen kişilik bozukluğu ile belli ölçüde uyuşmaktadır. Çekingen kişilik bozukluğunun toplumda görülme sıklığının % 0.5-1 civarında olduğu (APA, 2013) hesaba katılırsa Bloom'un ortalamanın üzerinde bir çekingenlik eğilimine sahip olduğunu iddia etmek mümkündür.

4.5. *The Shawshank Redemption (Eseratin Bedeli), Karakter; Andy Dufresne*

Film Konusu: Andy karısını ve karısının sevgilisini öldürmek suçundan yargılanır. Ancak kendisi suçsuzdur. Cinayetin meydana geldiği gece silahını alıp karısını ve sevgilisini öldürmek üzere evlerine gider ancak sakinleşir ve vazgeçer. Ancak mahkeme

⁵ Bloom esasında son derece iyi bir insan olmasına rağmen filmde yine iyilik yapmak için hileye başvurmuştur. Dolayısı ile niyet kişisel çıkarların öncelenmesi olmadığı için, Bloom'un evrensel değerleri ihlal ettiğini söylemek mümkün değildir.

⁶ Anormal Psikolojiyi ifade etmektedir.

tarafından ömür boyu hapse mahkûm edilir. Hapishanede işkence, tecavüz ve dayağa maruz kalsa da hep iyimser ve hayata bağlı kalmayı başarmıştır. Hapishaneyi yaşanabilir bir yer haline getirmek için yılmadan çabalamıştır. Hapishane müdürü ile çalışıp mali işleri o yürütmüştür. Müdürün aldığı rüşvetleri takma bir isimle deftere işlemiştir. Tüm bunları yaparken her şey planlıdır. Odasından bir insanın geçeceği büyüklükte bir tünel kazıp kaçmayı başarmıştır. Yanına muhasebe defterini alıp o takma isimle tüm paraları çekip ömür boyu ona yetecek paraya da sahip olmuştur.

Muhasebeci karakterinin kişilik özellikleri:

- *BFKÖ*: Andy'nin fazla konuşmaması içine kapanık biri olduğunu, hapishaneye girdiği günden itibaren oradaki ortama ve insanlara uyum sağlaması uyumlu bir yapıya sahip olduğunu, çabuk değişen duygu durumunun olmaması da duygusal açıdan dengeli biri olduğunu göstermektedir.
- *A ve B tipi kişilik*: Andy'nin sessiz sakin ve kolay öfkelenmeyen yapısı (Jenkins, 1998). B tipi kişiliğe yakın bir profil sergilediğini göstermektedir.
- *Karanlık kişilik özellikleri*: Andy karakteri incelendiğinde ortalamadan sapan bir davranışsal eğiliminin olmadığı söylenebilir.
- *Kişilik bozuklukları*: Andy'nin ön planla çıkan en belirgin özelliği liderlik ruhuna sahip olması, başkalarını etkileme yeteneğinin gelişimi, zeki ve yaratıcı olmasıdır. Özellikle liderlik eğilimi ve başkaları üzerinde iyi izlenim (kısa sürede) (Raskin ve Terry, 1988) oluşturması ilk bakışta narsisizm ile örtüşen bir özellik olarak görünse de esasen Andy narsist değildir. Hatta narsisizm eğilimi de oldukça düşüktür.

V. Tartışma

Tartışma bölümünde sırasıyla bulguların özeti, yorumlanması, özgünlüğü, araştırmanın kısıtları ve gelecek araştırmalar için öneriler başlıklara yer verilmiştir.

Bulguların özeti: Bu çalışmada yaygın kabul gören kişilik tipolojileri ve özellikleri kapsamında seçili filmlerdeki muhasebeci karakterler incelenmiştir. Bu doğrultuda ağırlıklı olarak muhasebecilerin sessiz,

sakin, sorumluluk sahibi ve uyumlu olduklarını göstermektedir. Ancak bazı muhasebeci karakterlerinin narsisizm, psikopati gibi karanlık kişilik eğilimlerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ek olarak bazı muhasebe karakterlerinin ise kişilik bozukluğu (obsessif-kompulsif ve çekingen kişilik bozukluğu) eğilimlerinin yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Bulguların yorumlanması: Çalışmada muhasebeci karakterlerinin çoğunda B tipi kişilik özelliği görülmektedir. Yani karakterlerin sessiz sakın, kolay öfkelenmeyen yapıda oldukları algısı ortaya çıkmaktadır. Muhasebeci karakterlerine yüklenen kişilik özellikleri incelendiğinde sorgulanması gereken temel husus; muhasebe mesleği gereği mi bu davranışlar sergilenmekte yoksa bu özelliklere sahip kişiler mi muhasebe mesleğini seçmektedir? Meslek itibarıyla muhasebeciler sayılarla uğraşmaktadır. Çok fazla sosyallik gerektirmeyen ve işlerin genel anlamda rutin ilerlemesi sebebiyle bu mesleği seçen kişilerin dışa dönük ve uyumsuz olması beklenemez (Özsoy ve Yıldız, 2013). Dolayısıyla incelenen filmlerde ağırlıklı olarak muhasebecilik mesleği gereği sahip olunması gereken özelliklere göre karakter belirlendiği iddia edilebilir. Öte yandan narsisizm, psikopati, obsesif-kompulsif ve çekingen gibi özellikler muhasebe mesleğinin taşınması gereken kişilik gerekliliklerinden olmamasına rağmen, bazı filmlerde karakterlere bu özellikler de belli oranda yüklenmiştir.

Bulguların özgünlüğü: Bu çalışmayla ilgili literatürde bir tane makale (Dimnik ve Felton, 2006) bulunmaktadır. Bu makalede muhasebeci rolündeki kişiler için *hayalperest, azimli, eksantirik, kahraman* ve *kötü adam* olmak üzere 5 tip kullanılmıştır. Muhasebeci karakterlerinin herhangi bir özelliğinden bahsedilmeden doğrudan bu tiplerle adlandırılmıştır. Dolayısıyla bir kişinin bunlardan yalnızca biri ile adlandırılması ve nedenlere dayandırılmaması söz konusu çalışmanın eksiğidir. Bu bakımdan bu çalışma alanda yaygın kabul gören kişilik özelliklerini ağırlıklı olarak kapsadığı için kapsam bakımından daha geniş bir yelpazede kişilik özelliklerini analiz etmektedir.

Araştırmanın kısıtları: İlk olarak Hollywood filmlerinde muhasebeci karakterine yer verilen çok sayıda film vardır (örn., D.O.A, The

Producers, Shallow Grave, Midnight Run, Simple Plan, The Accountant, Dead Man, The Untouchables, Shindler's List, The Shawshank Redemption, Ghostbusters, Moonstruck, Fargo vs.). Ancak zaman kısıtı nedeniyle bu filmlerden sadece beş tanesi incelenebilmiştir. Bu durum daha kapsayıcı çıkarımlar yapılmasını engellemektedir. Bunun yanı sıra seçilen beş film ağırlıklı olarak polisiye suç filmleridir. IMDb'de yüksek puan alan filmler arasında bu türün çoğunlukta olması ve konuların para kaynaklı işlenen suçlar olması sebebiyle muhasebeci karakterleri bu filmlerde yer almaktadır. Bu nedenle filmin türünün karakterlere de yansıdığı gerçeği gözardı edilmemelidir. Ek olarak her ne kadar Sosyal Psikoloji, Örgütsel Psikoloji, Klinik Psikoloji ve Psikiyatri gibi alanlarda yaygın kullanılan kişilik sınıflandırmaları kapsamında muhasebeci karakterleri incelense de *kontrol odağı, duygusal zekâ, genel öz-yeterlilik ve genel öz-saygı* gibi psikolojik araştırmalara sıkça konu olan bireysel farklılıklar kapsamında muhasebeci karakterlerinin özellikleri derinlemesine analiz edilememiştir. Son olarak incelenen filmlerde, her ne kadar muhasebeci karakterleri ve bu karakterlerin kişilik özellikleriyle eşleştirilmesi literatüre dayanılarak oluşturulsa da, nitel bir çalışma yürütülmesi sebebiyle bazı hususlarda subjektif yargılara da yer verilmiştir. Filmlerdeki karakterler her ne kadar gerçeği yansıtsa da bu karakterlerin kişilik özelliklerinin senaristlerin muhasebe mesleğine yüklediği imajdan kaynaklanan özellikler olduğu unutulmamalıdır.

Gelecek araştırma önerileri: Bu çalışmada Hollywood filmlerinin ele alınmasının nedenleri arasında yeteri kadar muhasebeci karakteri olan Türk filminin bulunmaması yer almaktadır. Bu çalışma neticesinde neden Türkiye'de başrolü muhasebeci olan filmlerin sayısının az olduğuyla ilgili bir araştırma yapılabilir. Öte yandan film karakterlerinin toplumsal olarak mesleğe bakış açısı konusunda ipucu verip vermediğini sorgulayan bir çalışma yapılabilir. Odak grup çalışmalarıyla meslek mensuplarının, akademisyenlerin, senaristlerin görüşleri alınarak muhasebeciye bakış açıları değerlendirilebilir. Psikoloji alanında muhasebe meslek mensuplarının profilini çıkarmaya yönelik çalışma yapılabilir. Filmlerin haricinde diğer edebi türlere dair incelemeler yapılarak da muhasebeciler hakkında bir çıkarım yapılabilir. Bunların yanı sıra

yalnızca muhasebe mesleği için değil, diğer meslek gruplarına dair de benzer çalışmalar yapılabilir. Son olarak incelenen filmlerdeki karakterlerin kişilik özellikleri senaristler tarafından belirlendiğine göre senaristlerin neden o role öyle bir karakter uygun gördüğü konusunda araştırma yapılabilir.

VI. Sonuç

İncelenen beş Hollywood filmindeki muhasebeci karakterleri farklı davranışlar sergilese de kişilik özellikleri sınıflamasında ağırlıklı olarak B tipi kişilik özelliklerine sahiptir. Genel anlamda karanlık kişilik özellikleri sergilememekte (narsisizm ve psikopatiye yakın davranış sergileyen yalnızca bir karakter) ve çok düşük düzeyde kişilik bozukluğu (obsesif-kompulsif ve çekingen kişilik bozukluğu bulunan iki karakter) eğilimi sergilendiği görülmektedir. Bu özellikler muhasebecilerin kendi halinde, sorumluluk düzeyi yüksek ve uyumlu davranışlar sergileyen kişiler olduğunu göstermektedir. Varılan bu sonuçlar nihayetinde film karakterlerinin incelenmesi sonucunda ortaya çıktığı için burada senaristin yargısı olduğu da göz ardı edilmemelidir.

Muhasebe alanında yapılan nitel çalışma sayısı azdır ve şimdiye kadar muhasebecilerin kişilik özellikleri üzerinde durulmamıştır. Filmlerin toplum üzerindeki etkisinden bahsetmek kaçınılmazdır. Dolayısıyla da bu çalışma, muhasebe meslek mensuplarının toplumun kendilerine nasıl baktığını anlayabilmeleri açısından önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- American Psychology Association (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5. Baskı). Washington, DC: Author.
- Babiak, P., ve Hare R. D. (2006). Snakes in Suits: When Psychopaths Go to Work. New York, NY: Harper Collins.
- Buchanan, D. ve A. Huczynski. (1997). *Organizational Behavior. An Introductory Text*. 3. Press. Prentice Hall International. UK.
- Burger, J. M. (2006). *Kişilik*. (Çeviren; Erguvan Sarıoğlu, İ. D.). Kaknüs Yayınları, İstanbul.

- Christie, R. ve Geis, F. (1970). *Studies in Machiavellianism*. New York: Academic Press.
- Coşkun, Ç. (2014). Türkiye'de Sosyal Değişim: Sinema Filmleri Yoluyla Bir Analiz. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dimnik, T. ve Felton, S. (2006). Accountant Stereotypes in Movies Distributed in North America in the Twentieth Century. *Accounting, Organizations and Society*, 31, 129-155.
- Eyüboğlu, N. (1993). Meslekler, Kişilik Özellikleri Ve Avukatlar İle Muhasebecilerin Kişilik Özelliklerine İlişkin Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Friedman, M. ve R.H. Rosenman. (1974). *Type A Behavior and Your Heart*, Knopf, New York, NY.
- Furnham, A., Richards, S. C., ve Paulhus, D. L. (2013). *The Dark Triad of Personality: A 10-Year Review. Social and Personality Compass*, 7, 199-216.
- Harms, P.D., ve Spain, M.S. (2015). Beyond the Bright Side: Dark Personality at Work. *Applied Psychology: An International Review*, 64, 15-24.
- Jenkins, J.D. (1998). Type A/B Behavior Pattern. Jeanne Mager Stellman. (ed.) 4. Press. Encyclopaedia of Occupational Helath and Safety.
- Jonason, P. K., ve Webster, G. D. (2010). The Dirty Dozen: A concise measure of the Dark Triad. *Psychological Assessment*, 22, 420-432.
- Jones, D. N., ve Paulhus, D. L. (2014).Introducing the Short Dark Triad (SD3): A brief measure of dark personality traits. *Assessment*, 21, 28-41.
- Köroğlu, E., ve S. Bayraktar. (2007). Kişilik Bozuklukları. HYB yayıncılık. Ankara.
- Luthans, F. (2010). *Organizationa Behaviour. An Evidence Based Approach*, Mcgrow Hill. N.Y.
- Morgenson, J, F. (2015). Kişilik bozuklukları. Çeviri: Betül Taylan Bozkurt ve Tuğrul Veli Soylu, Editör; Tahir Özakkaş. Litera Yayıncılık. İstanbul.
- Öncüler, S. (2014). Kişilik Bozuklukları, <http://www.madalyonklinik.com/tr/blog/kisilik-bozukluklari>. (Erişim Tarihi, 11.09.2015)
- Özsoy, (2013). A tipi ve B tipi kişilik özellikleri ile iş tatmini arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özsoy, E. (2017). Kişiliğin Karanlık Yönünün Tükenmişlik Üzerindeki Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Özsoy, E., ve Ardıç K. (2017). Karanlık Üçlü'nün (Narsisizm, Makyavelizm ve Psikopati) İş Tatminine Etkisinin İncelenmesi, *Yönetim ve Ekonomi*, 24(2), 391-406.
- Özsoy, E., ve Yıldız, G (2013). Kişilik Kavramının Örgütler Açısından Önemi: Bir Literatür İncelemesi. *İşletme Bilimi Dergisi*, 1(1), 1-22.
- Paulhus, D, L., ve Williams, K. M. (2002). The Dark Triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of Research in Personality*, 36, 556-563.
- Raskin, R. ve H. Terry. (1988). A Principal-Components Analysis of the Narcissistic Personality Inventory and Further Evidence of Its Construct Validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54: 890-902.
- Rayburn, J. M. ve L. G. Rayburn. (1996). Relationship Between Machiavellianism and Type A Personality and Ethical-Orientation, *Journal of Business Ethics*. 15, 1209-1219.
- Robbins, S. P. ve T. A. Judge. (2012). *Örgütsel Davranış* 14. Basımdan Çeviri,. Ed.İnci. Erdem, Nobel Yayıncılık.
- Saltürk, M.. (2008). *Yönetim Başarısı ve Kişilik*. 1. Baskı, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul.
- Soysal, A. (2008). Çalışma Yaşamında Kişilik Tipleri: Bir Literatür Taraması. Ankara: Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası, 4-19.
- Yazgan İnanç, B., ve Yerlikaya, E. (2012). *Kişilik Kuramları*. Pegem Akademi. Ankara.